

Samenvatting maatregelen voor vo: centraal examen gaat dit jaar niet door

- Het centraal examen komt dit schooljaar te vervallen. Dit geldt ook voor de centraal praktische examens (cpe's) in het vmbo, en vwo, de centraal schriftelijk en praktische examens (cspe's) in het vmbo en de centrale digitale flexibele examens in vmbo-bb en -kb.
- Leerlingen kunnen op basis van de resultaten van het schoolexamen het diploma behalen. Het schoolexamen moet conform het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden afgemaakt.
- Er is een slaag-zakregeling voor schooljaar 2019-2020 vastgesteld.
- De slaag-zakregeling 2019-2020 is zo veel mogelijk gelijk aan de reguliere slaag-zakregeling. De regeling wijkt op de volgende punten af:
 - Het eindcijfer van een vak wordt vastgesteld op basis van de resultaten voor het schoolexamen.
 - De regel dat het gemiddelde voor de CE-resultaten minimaal een 5,5 moet zijn, vervalt.
 - Een leerling die gezakt zou zijn o.b.v. de SE-resultaten of zijn eindcijfers wil verbeteren, kan deelnemen aan maximaal twee of drie (in het geval van vmbo-bb en -kb) resultaatsverbeteringstoetsen (RV-toetsen).
 - Bepalingen over de rekentoets gelden dit jaar niet.
- De uiterste aanmelddatum voor het hbo en wo is verplaatst van 1 mei naar 1 juni.
- De uiterste aanmelddatum voor het mbo is verplaatst van 1 april naar 1 mei.

PTA & eindtermen

1. Eindtermen van de eindexamenklassen
 - In het PTA dienen minimaal de verplichte eindtermen van het schoolexamen (de eindtermen die in de examenprogramma's voor de verschillende vakken zijn voorgeschreven voor het schoolexamen) te zijn opgenomen.
 - De eindtermen die normaal gesproken in het centraal examen worden getoetst hoeven, nu het centraal examen komt te vervallen, niet aan het PTA te worden toegevoegd.
 - De eindexamenleerlingen ronden conform het PTA de schoolexamens af.
2. Aanpassen van het PTA
 - Resterende schoolexamens mogen, met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM, fysiek op school worden afgenomen.
 - Indien nodig kan het PTA als gevolg van de huidige omstandigheden worden aangepast, waarmee het onder andere mogelijk is om toetsen in een andere vorm af te nemen, bijvoorbeeld via (beeld)bellens.
 - Na een eventuele aanpassing van het PTA moeten de voor het schoolexamen verplichte eindtermen nog steeds zijn opgenomen.
 - Voor aanpassingen van het PTA is instemming van de MR nodig. Tevens moet de wijziging gemeld worden bij de inspectie.
 - Het toevoegen van CE-eindtermen aan het PTA die eerder geen onderdeel uitmaakten van het PTA kan op verschillende leerlingen verschillende effecten hebben. Scholen worden opgeroepen hier op een zorgvuldige manier mee om te gaan.
3. Afronding van het PTA
 - Het schoolexamen is op 4 juni conform het PTA, inclusief de herkansingen, afgerond.

Dit is een bijzonder examenjaar. De oproep aan scholen is om op een verantwoordelijke en zorgvuldige manier om te gaan met de geboden ruimte (zoals het aanpassen van het PTA) in het belang van de leerlingen en de waarde van het diploma.

Slaag-zakregeling 2019-2020 per onderdeel

Eindcijfers

- Het eindcijfer van een vak wordt conform het PTA bepaald op basis van het gewogen gemiddelde van de SE-resultaten.
- Het eindcijfer wordt afgerond naar een geheel getal. Als bij de berekening van het eindcijfer het cijfer moet worden afgerond, gelden net als anders de volgende afrondingsregels: het getal wordt naar beneden afgerond als het eerste getal achter de komma een 4 of lager is. Het getal wordt naar boven afgerond als het eerste getal achter de komma een 5 of hoger is.
- Voor vakken die normaal gesproken geen CE hebben (bijvoorbeeld maatschappijleer) geldt net als andere jaren dat het eindcijfer gebaseerd wordt op de SE-resultaten.
- Eindcijfers voor vakken die in eerdere leerjaren zijn afgesloten met een SE- en een CE-cijfer (bijvoorbeeld bij vervroegd of gespreid examen) blijven staan en worden niet opengebroken bij het vaststellen van de uitslag.
- Scholen die normaal gesproken geen SE's afnemen voor het beroepsgerichte profielvak in het vmbo, moeten hier alsnog in voorzien, zodat er voor dit vak een eindcijfer kan worden bepaald en het vak kan worden afgesloten.
- De smalle variant van Kunst (algemeen) kan dit jaar niet worden afgerond als er voor dit vak geen SE's zijn afgenomen.

Weging en compensatie eindcijfers

- Omdat er geen centraal examen wordt afgenomen dit schooljaar vervalt de 5,5 regel (het gemiddelde cijfer van de centrale examens moet normaal gesproken minimaal een 5,5 zijn).
- De overige voorwaarden waaraan moet worden voldaan om te slagen voor een diploma (of een deelcertificaat) blijven gelden, met uitzondering van de bepaling over de rekentoets.
Denk daarbij bijvoorbeeld aan:
 - voor vmbo: voor Nederlands minimaal een 5 als eindcijfer;
 - voor havo/vwo: hooguit één 5 als eindcijfer voor één van de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde A, B of C (indien gevolgd) en voor de andere kernvakken minimaal een 6;
 - regels omtrent het minimale eindcijfer dat behaald mag worden (niet lager dan een 4, ook niet voor losse onderdelen binnen het combinatiecijfer) en het maximaal aantal onvoldoende eindcijfers en de compensatie daarvoor;
 - het vak lichamelijke opvoeding moet beoordeeld zijn met een voldoende of goed;
 - voor vmbo moet een voldoende of goed zijn behaald voor Kunstvakken inclusief ckv en voor vmbo-gl en -tl moet het profielwerkstuk zijn afgesloten met een voldoende of goed.
- Het is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk om het diploma met het judicium cum laude te behalen. De reguliere voorwaarden worden toegepast op de eindcijfers die op basis van het schoolexamen worden vastgesteld.
- De inhoudelijke eisen die worden gesteld aan de samenstelling van het vakkenpakket zijn in schooljaar 2019-2020 niet anders dan in andere jaren.

Resultaatverbeteringstoets

- Om leerlingen die op basis van hun SE-resultaten zouden zijn gezakt de kans te geven om alsnog een diploma te behalen, maken scholen voor elk vak een resultaatverbeteringstoets. Er is voor deze naam gekozen om deze toets te onderscheiden van de reguliere herkansingsmogelijkheden zoals opgenomen in het PTA van de school.
- Het cijfer voor de RV-toets wordt bepaald op één decimaal en telt voor 50% mee, het eerder behaalde SE-resultaat voor dat vak ook voor 50%. Beide cijfers worden gemiddeld en dat is het nieuwe eindcijfer. Dit geldt niet als het gemiddelde resultaat lager is dan het SE-resultaat. In dat geval is het eindcijfer gelijk aan het eerder behaalde SE-resultaat.
- Ook leerlingen die hun cijfers willen verbeteren mogen gebruik maken van de RV-toets, bijvoorbeeld omdat zij willen doorstromen naar een vervolgopleiding die (mede) op cijfers selecteert.
- Een RV-toets kan worden gemaakt voor alle vakken waarin een leerling eindexamen doet. Ook voor vakken waarbij in de reguliere situatie alleen een SE wordt afgenomen, zoals maatschappijleer.
- Leerlingen mogen voor maximaal twee vakken deelnemen aan de RV-toets. Dit is een verruiming ten opzichte van de reguliere situatie, waarbij leerlingen in het tweede tijdvak één CE mogen herkansen. Hier is voor gekozen vanwege de uitzonderlijke situatie en het feit dat sommige leerlingen hadden gerekend op het CE om hun cijfers op te halen. Vmbo bb- en kb-leerlingen mogen normaliter al twee herkansingen doen (het beroepsgerichte profielvak en één avo-vak). Zij mogen daarom voor maximaal drie vakken deelnemen aan RV-toetsen, namelijk het beroepsgerichte profielvak en twee avo-vakken. Bij de afname van een RV-toets voor een beroepsgericht vak kunnen praktische opdrachten ook onderdeel vormen van de toets.
- De RV-toets wordt gemaakt door scholen zelf, waarbij men zich zoveel als mogelijk baseert op het gehele PTA van het betreffende vak. Stichting Cito ontwikkelt een handreiking om scholen te ondersteunen bij de ontwikkeling van de RV-toetsen.
- De RV-toets mag worden afgenomen na 4 juni. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het bieden van een alternatief afnamemoment van een RV-toets als een leerling niet kan deelnemen als gevolg van ziekte, thuis-quarantaine of een andere reden buiten de wil van de leerling. De directeur zal hem of haar in de gelegenheid stellen om de RV-toets alsnog af te leggen.
- Voor de uiterste data wordt vastgehouden aan de reguliere planning:
 - Uiterlijk 4 juni: mededelen van de uitslag (geslaagd of gezakt) aan de kandidaat op basis van de SE-resultaten.
 - Periode na 4 juni tot aanvang zomervakantie: voorbereiden op en afnemen van de RV-toetsen.
 - Na afname en correctie RV-toetsen: vaststellen van de definitieve uitslag voor de leerlingen die RV-toetsen hebben gemaakt (geslaagd of gezakt).
- Leerlingen die vervroegd examen afleggen in het voor- of voorvoorlaatste leerjaar hebben in de reguliere situatie één herkansingsmogelijkheid. Meestal wordt deze pas ingezet in het eindexamenjaar omdat dan van alle vakken het eindexamen zijn afgerond en goed kan worden ingeschat welk vak moet worden herkanst. In de tijdelijke slaag-zakregeling heeft deze leerling de volgende twee mogelijkheden: (1) de leerling neemt dit schooljaar deel aan twee RV-toetsen en heeft daarmee in het eindexamenjaar geen herkansingsmogelijkheid meer. (2) de leerling neemt dit schooljaar deel aan één RV-toets en heeft in het

eindexamenjaar nog recht op deelname aan de reguliere herkansingsmogelijkheid. Het resultaat van de RV-toets telt voor deze leerlingen op dezelfde manier mee voor het eindcijfer als bij de andere leerlingen.

- Leerlingen die gespreid examen afleggen hebben in de reguliere situatie ieder jaar van het gespreid examen een herkansingsmogelijkheid voor de vakken waarin in dat schooljaar het eindexamen is afgelegd. In schooljaar 2019-2020 geldt voor leerlingen die in het eerste jaar van het gespreid examen zitten dat zij kunnen deelnemen aan maximaal twee RV-toetsen in de vakken waarin zij dit schooljaar eindexamen hebben afgelegd. Het volgend schooljaar (het tweede jaar van het gespreid examen) kunnen deze leerlingen deelnemen aan de reguliere herkansing van dat jaar. Leerlingen die in het schooljaar 2019-2020 in het tweede jaar van het gespreid examen zitten, kunnen dit jaar deelnemen aan twee RV-toetsen in de vakken waarin zij dit schooljaar het eindexamen hebben afgelegd.
- Er kunnen alleen RV-toetsen worden afgelegd voor vakken waarin dit schooljaar het eindexamen is afgelegd. Een uitzondering geldt voor leerlingen die eerder in het (voor-)voorlaatste leerjaar een vak vervroegd hebben afgerond. Zij kunnen voor dat vak alsnog een RV-toets afleggen.

Aangepaste examentrajecten

Voor leerlingen die een aangepast examentraject afleggen, gelden de volgende regels:

- Gespreid examen:
 - Leerlingen die langdurig ziek zijn of andere bijzondere omstandigheden hebben, mogen hun eindexamens over twee aaneengesloten schooljaren spreiden en hebben in de reguliere situatie per schooljaar één herkansing over. Gespreid examen is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk.
 - Leerlingen die in schooljaar 2019-2020 in het eerste jaar van het gespreid examen zitten en dit jaar vakken afronden, maken volgend jaar het CE van deze vakken niet alsnog. De vastgestelde eindcijfers van dit jaar blijven staan.
 - Voor leerlingen die in schooljaar 2019-2020 in het tweede jaar van het gespreid examen zitten, geldt dat de uitslag wordt vastgesteld op basis van de eindcijfers die ze dit schooljaar behalen, in combinatie met de vorig jaar vastgestelde eindcijfers.
- Vervroegd examen in (voor-)voorlaatste leerjaar:
 - Leerlingen mogen in het voor- of voorvoorlaatste leerjaar al eindexamen doen in vakken. Dit is ook in schooljaar 2019-2020 mogelijk.
 - Leerlingen die in een eerder schooljaar vervroegd examen hebben gedaan, op die manier een vak hebben afgerond en in schooljaar 2019-2020 de herkansingsmogelijkheid voor dat vak willen gebruiken, maken een RV-toets voor dit vak. Zie onderstaand voor een verdere toelichting op de RV-toets.
 - Ook voor leerlingen die de vakmanschaproute of beroepsroute volgen en dit schooljaar vmbo-vakken afsluiten geldt het bovenstaande.
- Vakken op een hoger niveau:
 - Leerlingen mogen ook dit schooljaar eindexamen doen in een vak op een hoger niveau. Leerlingen moeten daarbij voldoen aan het PTA van het vak op het hogere niveau, net als in de reguliere situatie zou moeten.
 - Na afronding van het SE conform het PTA en vaststelling van het eindcijfer van het betreffende vak op een hoger niveau kan een leerling ervoor kiezen, als gevolg van een tegenvallend resultaat, om terug te vallen naar het oorspronkelijke niveau. De leerling dient in dat geval te voldoen aan

het PTA van het vak op het oorspronkelijke niveau. Het eindcijfer wordt vastgesteld op basis van het SE, conform het PTA van het geëigende niveau.

- Wisselen van niveau:
 - Uiterlijk op 11 mei zijn eindexamenleerlingen ingeschreven op de leerweg of schoolsoort waarin zij hun diploma behalen dit schooljaar. Na deze datum zijn wisselingen niet meer mogelijk.
 - Afhankelijk van de tot dan toe behaalde resultaten komt het met name voor dat kb-leerlingen kiezen om alsnog voor een bb-diploma op te gaan. Dit kan normaliter nog tot voor de start van de CE's. Omdat er dit jaar geen sprake is van CE's moeten de leerlingen uiterlijk op 11 mei zijn ingeschreven in de leerweg waarin ze hun diploma willen behalen.
- Leerwerktraject:
 - Net als alle andere leerlingen kunnen leerlingen die deelnemen aan een leerwerktraject in schooljaar 2019-2020 het diploma behalen op basis van de schoolexamenresultaten. De voorwaarden om te slagen voor het leerwerktraject zijn dit schooljaar niet gewijzigd: het eindcijfer voor Nederlands, het eindcijfer voor het profielvak en het combinatiecijfer voor de beroepsgerichte keuzevakken is minimaal een 6.

Diploma en cijferlijst

- Het diploma dat in schooljaar 2019-2020 wordt uitgereikt is hetzelfde als in andere jaren. Scholen gebruiken voor het diploma hetzelfde model uit de Regeling modellen diploma's als dat zij normaal zouden gebruiken.
- De bijbehorende cijferlijst verschilt daarentegen wel van de reguliere cijferlijst. Op de cijferlijst worden alleen de SE-resultaten opgenomen. De eindcijfers zijn gebaseerd op enkel het SE-resultaat.

Monitoring

Met deze regeling wordt het leerlingen optimaal mogelijk gemaakt eindexamen te doen in dit uitzonderlijke jaar. Het VO-diploma moet net als in andere jaren zijn waarde en civiel effect hebben. Om het niveau van het diploma te waarborgen en hierover transparant verantwoording af te leggen, monitoren we de slagingspercentages van leerlingen, inclusief de resultaten op de verschillende vakken. Daarnaast wordt op de uitvoering van de schoolexamens toezicht gehouden door de inspectie, die dit betreft bij haar reguliere toezicht.

Tijdlijn

Nu tot aan 4 juni

Het schoolexamen wordt conform PTA afgerond, inclusief herkansingen

4 juni

Feestelijke dag!

Uiterlijke datum dat leerlingen de uitslag te horen krijgen

Na 4 juni tot start
zomervakantie

Afname resultaatverbeteringstoetsen

Bron: Servicedocument VO Examens / editie 2 / 8 april 2020